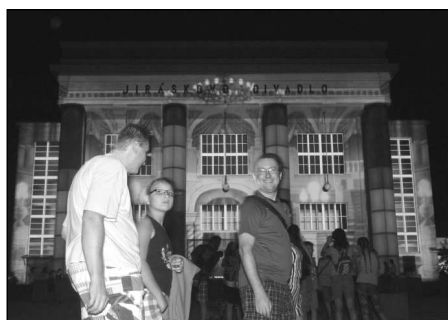
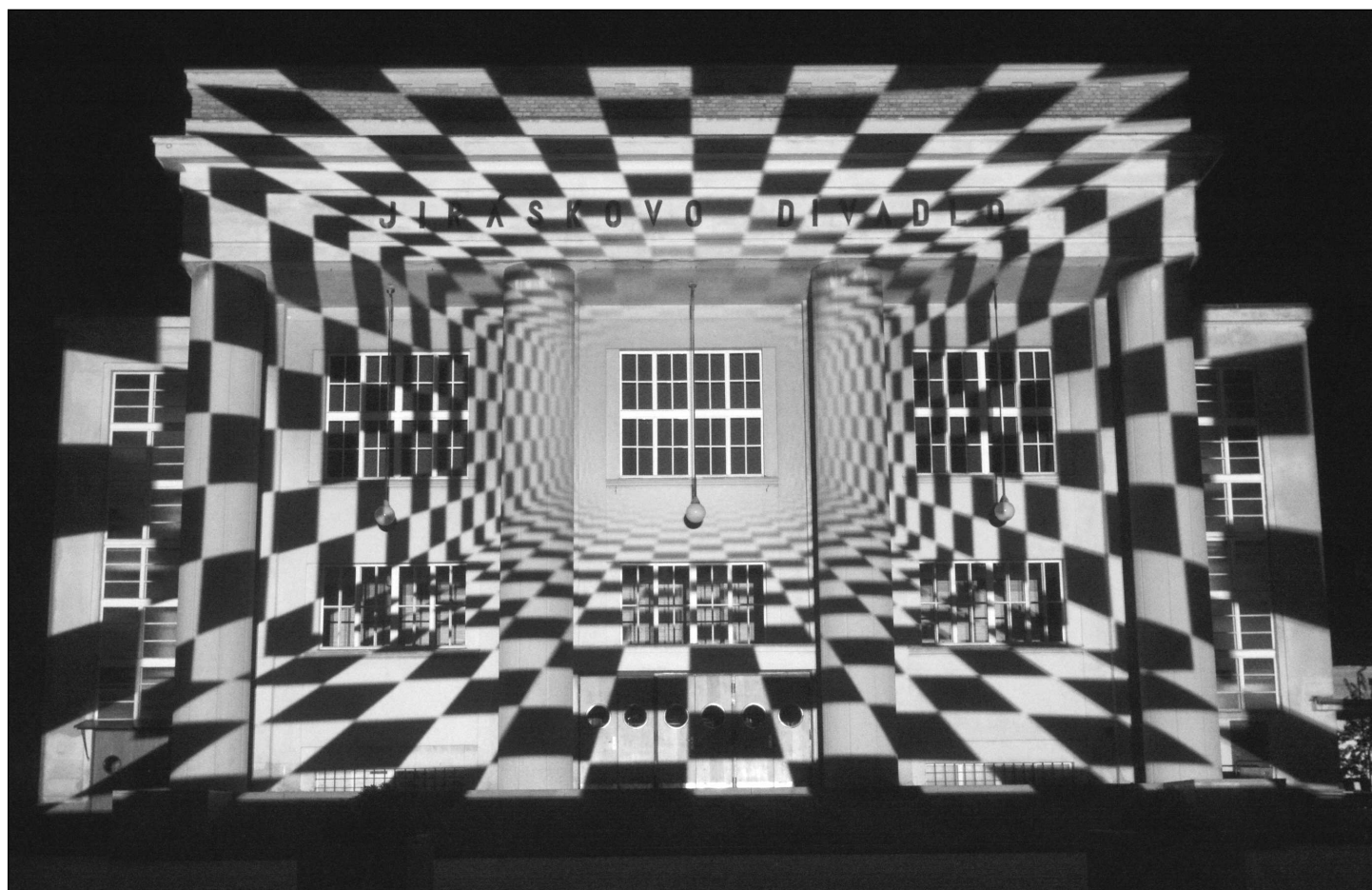

85. JIRÁSKŮV HRONOV ZPRAVODAJ 9

NEDELE 9. 8. 2015

Jiráskův Hronov 2015 skončil

A KRÁSKA, ZVÍŘE

ODŘENÝ LOKTY OLOMOUČ

Někdy je představení něžné, jindy se málem povraždí

ROZHOVOR

Rozhovor s herci Antonínem Šanovcem, Petrou Skulovou a režisérem Vítem Zborníkem (rozhovor vznikl po pátečním představení, pozn. red.)

Oproti Mladé scéně mi představení připadalo mnohem ukázněnější. Je to záměr?

Antonín: Spíš to tak prostě vyšlo. Normálně když hrajeme, cítím, že teď jdeme na plno a jdeme se pořádně rvát. Dneska mi to připadalo klidnější, tohle jsem necítil.

Petra: Mělo to nějak míň energie, asi i jak je vedro.

Vít: Nic jsme cíleně neměnili.

Jak moc je váš výstup přesně koordinovaný? Máte všechno precizně secvičené, nebo je to opravdu živelná improvizace?

Vít: Snažili jsme se, aby to vycházelo co nejvíce z lidí, z herců. Aby to bylo opravdu pudové a přirozené. Je ale pravda, že tam nějaké režijní zásahy byly, říkal jsem jim, co nepoužívat, kdy už jsou moc na zemi a tak. Prováděl jsem malé zásahy, aby to vypadalo zábavněji po celou dobu. Jinak jsme ale chtěli docílit plné autentičnosti.

Petra: Boj nacvičený není, děláme to, jak nám to přijde pod ruku.

Antonín: Tím, že už to hrajeme delší dobu, už trochu víme, jak bude druhý reagovat. To sladění je pak jednodušší. Už jsme na sebe zvyklí.

Máte v představení body, které jsou dané, které se nemění?

Vít: Tohle jsme řešili hodně na premiéře. Tenkrát tam ještě nebylo tolik něžných chvil, bylo jich o dost méně. Přemýšleli jsme, jak je tam dostat. Je to tak půl na půl. Spíš to bylo: zkuste to a uvidíme.

Antonín: Vychází to jak kdy. Dneska jsme byli třeba hodně u sebe, bylo tam hodně doteků. To jindy tolik nebývá.

Vít: Tak to je. Někdy je představení něžné, někdy se tam málem povraždí. Proto i nacvičené části jsou pokaždé dost jiné.

Dneska jste hráli bez bočních stěn, vlastně i bez zadní pevné stěny. Co to s představením udělalo?

Antonín: Hrozně to ubírá. Mnohem víc jsme si museli hlídat prostor, abychom nevypadli ze světla. Když jsou na scéně boky, je to jasně dané, víme, že po boky svítí světlo.

Vít: Prostor jsme dostali přidělený. Chtěli jsme hrát v sokolovně, ale to se nepovedlo.

Petra: Dnes byl těžký i závěr, kde mě Antonín normálně při polibku drží na stěně. To dnes nešlo, nemohl mě o nic opřít. Ale zvládli jsme to.

Říkal jste, že jste nic neměnili. Já jsem si ale až dnes všimla práce se světly. To v Ústí nebylo, mám pravdu?

Vít: V Ústí je velmi hluboké jeviště a světla dozadu nedosvítí. Tady to házelo ty krásné stíny, které jsou součástí originální scénografie.

S jakým záměrem jste se pustil do takovéto látky?

Vít: Příběh začíná před rokem, kdy jsem prožíval soukromé situace a měl jsem nějaký vnitřní pocit, který jsem potřeboval divadlem dostat ven. Potřeboval jsem k tomu ale dostat pár nápadů, pořád to nebylo ono. Pak jsem šel na seminář u nás v divadle v Olomouci, kde jsme hráli podobnou věc. Byli dva lidi a dostali zadání: ty jsi lovec, ty zvíře. Nemyslete, jen dělejte. Všechno se mi spojilo, zároveň se to potkalo s faktem, že tihle dva jsou gymnasti a zároveň herci. Zapadlo to do sebe skoro až zázračně. Mám navíc moc rád experimentální divadlo. Nebo tedy ne rád, spíš brojím proti činohře.

Jak se na to dívá tatínek, výrazný zastánce činoherního proudu v českém amatérském divadle (František Zborník, pozn. red.)?

Vít: Táta to dneska viděl poprvé, takže ještě nevím.

Tuším, že máte hodně proměnlivé reakce diváků. Jak vypadá škála?

Vít: Škála je opravdu široká. Od toho, kdy na první repríze byli lidé úplně kamenní, kdy se ani nehýbali, nekašlali, nic, až po reprízu ve Svitavách, naši krajskou přehlídku, kde lidé začali fandit jako šílení.

Petra: Fandili jako při fotbale.

Antonín: Začali spolu normálně mluvit, ale přitom šli s námi. Bylo to, jakoby to potřebovali někomu říct, podělit se.

Petra: Sice se bavili nahlas, ale debatovali o našem představení.

-jip-

Kráska a zvíře ^{RECENZE} vidění třikrát jinak

Inscenace režiséra Víta Zborníka se na Hronov dostala z Mladé scény. Je ukázkou drzého a osobitého studentského divadla, které zkoumá možnosti fyzického divadla. Přesněji, pro vyprávění příběhu o krásce a zvířeti se rozhodlo pro způsob vyjádření prostředky fyzického divadla. Vystoupení ovšem nevyvolalo otázky, které bylo možné očekávat, kdyby se opakoval dojem z představení z Mladé scény.

VIDĚL jsem představení třikrát. Každá inscenace přinesla jiný divadelní zážitek. Tato recenze bude tedy zčásti i srovnáním tří repríz a upozorní na to, jak malé nuance rozhodují o tom, že inscenace může vyvolávat rozdílná vyznění. Ostatně, je to nejspíše problém více inscenací v amatérském divadle, že reprízy mohou být až diametrálně rozdílné.

Archetypální příběh krásky a zvířete ztvárňují dva mladí herci - Antonín Šanovec a Petra Skulová - v prázdném prostoru jeviště. Příběh o krásce a zvířeti je pro inscenátory příběhem pudů, které ovládají tělo a mysl. Je to tedy také trochu příběh Minotaura uzavřeného v labyrintu, do jehož uzavřeného světa vpadne žena. S její přítomností si pudové zvíře ovšem neví rady. Je to příběh o tom, jak se nejdříve chceme zbavit blízkosti tvora, který narušuje naši privátní zónu, ale do něhož se postupně zamilujeme. Vlastně skrze vášnivost boje a souboje se do sebe zamilovávají navzájem. Jenomže - protože animální pud jsou silnější, svou lásku nakonec polibkem a vášnivostí zvíře zabíjí. Zvíře pak zůstává osamělé ve svém prostoru. Ztraceno ve své úzkosti, stojí jakoby zkamenělé, apatické uprostřed scény.

Inscenace je beze slov. Antonín Šanovec však úzkostné stavy zvířete doprovází výkřiky a skřeky. Kráska mlčí. Kráska je oběť.

Při opětovném vidění jsem si mnohem více všiml „choreografické“ kompozice. Kolik je ze souboje krásky a zvířete připraveno? Kolik zbývá prostoru pro nahodilost? Kolik zvrátů ve fyzickém jednání mají herci přesně motivováno. Kolik prostoru ponechal režisér pro to, aby inscenace vypadala tak, že vašeň obou protagonistů může vést k tomu, že si vzájemně ublíží. Že přestane vnímat rozdíl mezi postavou a hercem? Že se budeme strachovat o skutečné lidi, kteří jsou tak šířeni svými vášněmi, že zruší iluzi divadla, že budeme mít jako diváci chuť vtrhnout na jeviště a roztrhnout je od sebe, aby si něco navzájem neudělali. S takovým výsledkem totiž dopadlo jejich vystoupení na Mladé scéně. Jako odvázný počín z oblasti performativního divadla,

body artu, kde možnost ublížení si je zkoumáním možností divadelního vyjádření. Vztahu mezi hercem a postavou. Taková trochu nesmělá studentská Marina Abramovič na začátku své cesty k poznávání možností body artu a fyzického happeningu. Obě hronovské reprízy oproti tomu vyzněly „jen“ jako příběhové choreografie - o krásce a zvířeti. Je to málo?

Jak se to stalo? Překvapivě velkou roli znamenala změna prostoru. Na Mladé scéně celý souboj probíhal na velmi malém prostoru. Vnímali jsme uzavřenost zvířete v jakési kleci komorního jeviště, nárazy o stěny portálu, pády v samotné blízkosti reflektoru, vyvolávaly dojem nekontrolované agresivity a tato nevzpytatelnost, jak souboj skončí, se chtě nechtě stala součástí sdělení. V Hronově naopak se celá choreografie odehrávala na dokonale připraveném baletizolu v „čap-kárně“, v otevřeném prostoru, z něhož kráska měla možnost úniku, kdyby chtěla. Více aspektů neslo rysy divadelní konvence tanečního, přesněji pohybového divadla. Zmizel strach o herce, zmizelo přemýšlení o performativním účinku tohoto díla.

Rozdíl byl i mezi samotnými hronovskými reprízami. Sobotní hronovská repríza byla jen technickou přípravou na neděli. Bez energie, uměřená, nevášnivá, jen pouhá kostra nazkoušeného, jen jakési vyprázdnělé markýrování naučeného příběhu. Slupka bez obsahu. Ukázalo se, že takto vymyšlené agresivní fyzické divadlo, jež má vypo- vídat o síle pudů, které mohou lomcovat člověkem, nelze dělat napůl plynu - herec se prostě musí vložit do svého projevu beze zbytku celý. Jít na samotné hranici rizika sebeubližení.

Po trojím zhlédnutí je mnohem více než po Mladé scéně zřejmé, že prioritou bylo vyprávět příběh. Motivovaná gesta, vývoj a změny vztahu mezi zvířetem a kráskou. Je mnohem více jasné, že tato olomoucká tvůrčí parta Odřený lokty se pravděpodobně nevydá cestou performativního divadla akce, konceptuálního umění a podobně. Je spíše pravděpodobné, že bude nadále hledat literární předlohy, které bude možné vyprávět, třeba „s odřenými lokty“, nekompromisními prostředky fyzického divadla, prostředky jakési artaudovské krutosti, že spíše než happening a akce je bude zajímat Gro-towský... A že příběh a dramatickou situaci neopustí. Ale kdo ví? Možná že se mýlím. Možná že nás svou drzostí a odvahou ještě jinak překvapí. Vít Zborník a „odřený lokty“ kolem něj jsou ve věku hledačském. A další inscenace bude mít třeba zcela rozdílné vyznění. Kdo ví?

Vladimír Fekar

Pro mě je to na půl cesty. Ve chvíli, kdy nedokážeš vytvořit skrze divadelní nebo pohybovou zkratku napětí a vztah, bych potřeboval jít cestou „natvrdo“, bez naivistické opatrnosti, jít s tím na ulici a hrát to na dlažbě.

Jan Hnilička

Těžko se to hodnotí, protože to je moje krev. Ale já v tom vnímám velkou sílu a ta zpráva je podle mě hodně jasná a srozumitelná. A je to do krve.

František Zborník

Byl jsem opět nadšený a bylo mi líto, že jsem si nemohl také zahrát.

Pavel Skála

Názor si teprve budu, ale jsem moc rád, že jsem mohl vidět představení, které režíroval můj frekventant.

Luděk Horký

Herci jsou moje děcka z dramáku, takže o ně mám vždycky strach. Líbí se mi, že Víta vzal známý příběh, který ale není tak využívaný a mohl si tím pádem dovolit využít princip, který je dost abstraktní a nevádí, že tam není slovo - všichni to pochopí. Ten princip se mi líbí, je to něco úplně jiného. A člověk tam může číst věci o svém životě - o velmi hlubokém citu i o tom, jak se lidé vraždí láskou.

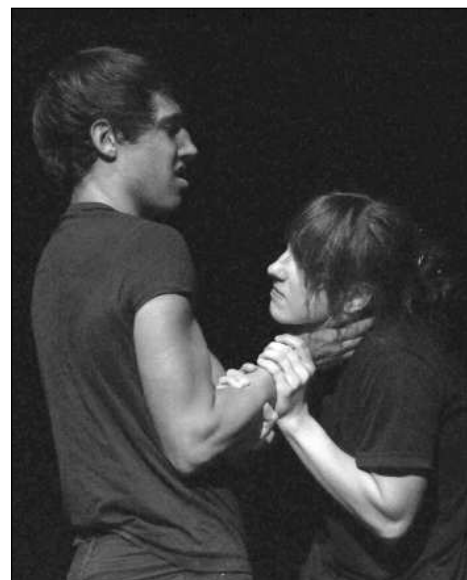
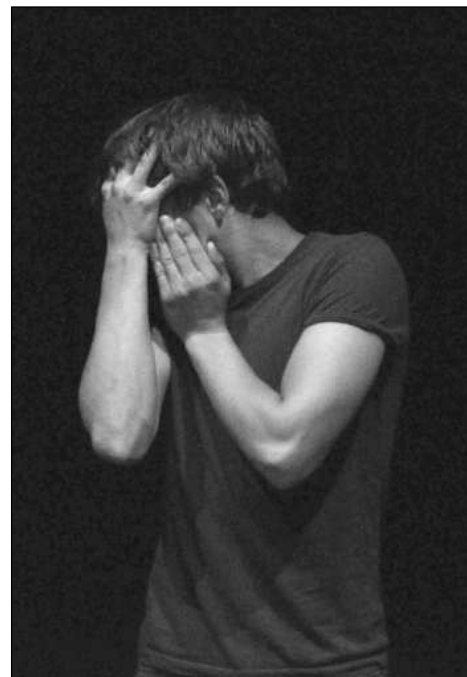
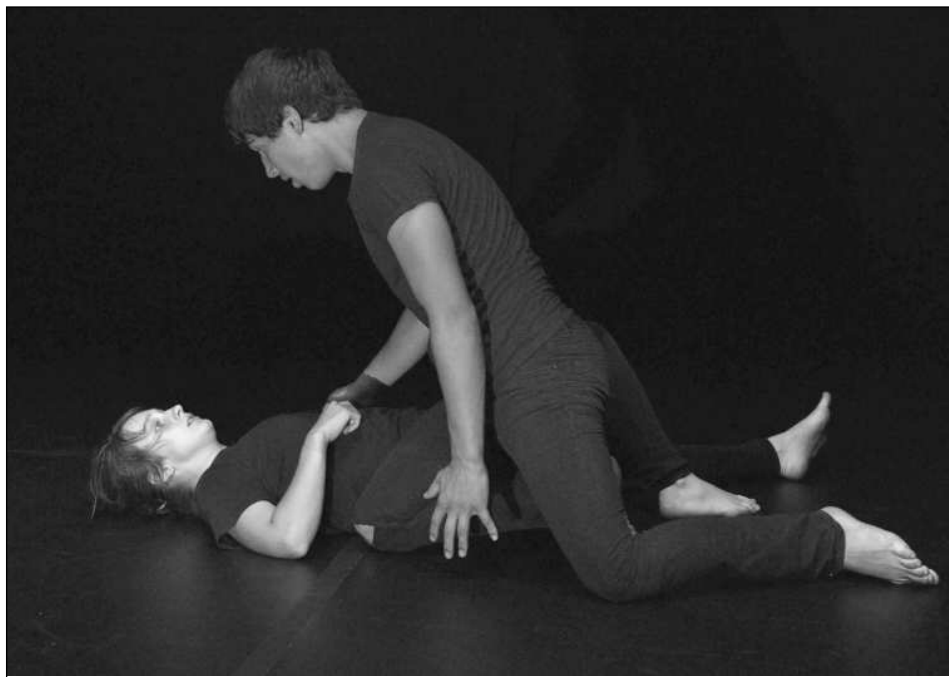
Markéta Zborníková

Nějak se s divadlem začít musí. Ale lidi říkali, že punk je jinde.

Matěj Kubina

Ta agresivita byla permanentní a na jednu stranu ne tak šokující, aby to člověka dělalo a na druhou stranu dostatečně šokující, aby to člověka postupně otrávil.

Vojtěch Vávra

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizacíbleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

bála
nevím
masakr
bolelo
šok
supr
úderné
pročboj
padesátodstínůšedi
Aaargh
rozpaky
ne
nevypointované
lékárnička
našhledanou
zvláštní
proměna
obava
dračí
dobré
etuda
sen

TEĎ, NÁDECH A LEŤ PARODICE

KÁBUL. BAGDÁD. AR RAQQAH, MAARRAN

Až to vypadá, že tě vede osud

ROZHOVOR

*Rozhovor se souborem Teď, nádech
a leť*

**Snažili jste se ztvárnit lidi, kteří
se od nás něčím liší. Narazili jste při té
herecké práci na nějaké problémy?**

David Zelinka: Já ani nevím, jestli je to herectví. Jde spíš o to, že jsme v arabských zemích strávili hodně času, jeli jsme i speciálně do tureckého a kurdistánského pohraničí, abychom potkávali Syřany na útěku, takže to „herectví“ je v podstatě odkoukávání a přebírání od lidí, kteří nám něco vyprávěli.

Karolína Plachá: Myslím, že tahle otázka není úplně pro nás, protože k tomu přistupujeme jinak. Spíš o tom mluvíme, abychom vypověděli, co nám přijde důležité.

**Tak pohovořte o tom, jak jste sbírali
materiál, jestli je to autentické nebo jestli
jste si něco dofabulovali.**

DZ: Fabulovaný je ten poslední příběh, v tom smyslu, že jsou to úryvky z knihy afgánského spisovatele. Je to tam proto, že jsme vždycky potkávali hlavně muže, a pokud jsme se bavili se ženou, tak byla nějakým způsobem specifická. Nedal se poznat příběh obyčejných žen, které jsme potkávali na ulicích. Nebylo k nim průniku. Takže tohle byla jediná stopa, kterou jsme k tomu našli.

**Pochopil jsem, že váš soubor „Teď,
nádech a leť“ není zdaleka jen divadelním
souborem. Co všechno tato skupina dělá?**

DZ: To není podstatné, děláme dohromady různé věci, tak jsme to chtěli jen nějak nazvat. Jezdili jsme a bavilo nás kontaktovat se přes písničky a obřady, tak jsme to někdy zaznamenávali, z čehož vznikla taková zvláštní kniha a CD. Dělalí jsme ještě

podobné představení z gruzínských příběhů, a potom z tradičních moravských, ukrajinských a polských písní.

Co pro vás znamená divadelní prostor?

KP: Myslím, že chceme s prostorem pracovat ještě víc, než nám nabízí možnosti. Chtěli bychom to tu trochu víc rozbourat, ale to samozřejmě nejde. Prostor je také výtvarná věc, která komunikuje, vytváří atmosféru a přivádí nás do jiného světa. Pro mě jsou důležité jiné prostory, protože pak vnímám představení nově.

Radim Klásek: Prostor hodně ovlivňuje představení. Hrálí jsme v různých prostorech - i nedivadelních, i víc „side-specifických“, třeba stodolách, v industriálu a tak.

Zajímá mě téma cesty. Co pro vás, jako pro lidi cesta znamená?

KP: Překračování hranic. Tím, že hrajeme představení, se snažíme hranice, které jsme překročili třeba tím, kolik jsme potkali lidí, předat divákovi.

DZ: I učení se, protože cestováním se otevírá větší svět prostorově a tím se otevírá i větší svět vevnitř. Na cestě je hezké, když se daří navázat s lidmi kontakt na základě rovnosti - že si navzájem máme co vyměnit.

RK: Kolik lidí, tolik pohledů na tuhle otázku. Cesta může být i svoboda - nic tě nezastaví, jenom jdeš kupředu. A naděje, že třeba potkáš něco, co tě osvětlí.

Co jste na svých cestách našli?

RK: Já jsem třeba na cestě lesem potkal houbu. A byla jedlá. To mi udělalo radost.

KP: Přijde mi, že je to takový nekonečný proces. A na cestě se dějí zázraky. Takové zvláštní události, že třeba potkáš někoho, o kom ti někdo úplně jiný povídal na stopu. Až to potom vypadá, že tě osud vede.

RK: Potkáš něco, co tě kopne. Protože, když člověk vykročí ze svých zajetých rituálů, je mnohem vnímavější.

Co myslíte, že lidem, o kterých hrajete, dává energii a smysl?

KP: Myslím, že to souvisí s tou cestou. Oni ví, že musí jít dál, nevzdávat to. A David chtěl, aby přesně tohle zaznělo v našem představení.

Máte dojem, že dneska vaše představení znamená něco jiného, než znamenalo dřív?

DZ: Samo v sobě ne, z hlediska lidských příběhů. Ale pro některé lidi možná ano.

KP: Já to hraju s jiným vědomím než dřív. Tím, že to je aktuální téma, to pro mě dostává novou rovinu. A myslím, že je důležité, že to představení hrajeme.

RK: Je vlastně vtipné, že to je aktuální téma, když to téma bylo aktuální neustále. Dělo se to leta a najednou ČR vzhledla a řekla: „Aha.“

Setkali už jste se s nějakým opravdu negativním přijetím?

DZ: Po dnešním představení kamarádka říkala, že se lidé venku bavili v tom smyslu, jakým právem to vůbec hrajeme. Těžko se to pozná, bez bezprostředního kontaktu.

-jam-

Musím říct, že o tom pořád přemýšlím. A kromě atmosféry orientu, nebo Íránu, nebo války, utrpení, útěku... Tak vlastně nevím, co bych vám o tom řekl. Musel bych si něco přečíst, nebo se zeptat jich. Určitě to bylo zajímavé. Ale že bych z toho byl moudřej, to ne. To vás zklamou.

Jiří

Odcházím se zvláštními pocity, protože to bylo takové vyprávění jednotlivých příběhů, které se mi nespojilo v divadelní zážitek. Nepodařilo se mi na tu hru napojit.

Lenka Janyšová

Mám to hrozně ráda a myslím si, že je to hrozně cenné. Takové věci by se měly dělat. A je pro mě úžasné, jak je to do posledního puntíku autentické a vždycky mě z toho hrozně mrazí a dlouho o tom přemýšlím.

Káta Prášilová

Dneska jsem to viděla poprvé, protože jsem se s tím pořád mýjela a jsem úplně... Já k tomu nemůžu skoro nic říct! Ne, je to krásný a hrozně moc si toho vážím a navíc krásně zpívají a je to prostě super.

Monika Němečková

Šlo o kus, který rozhodně své opodstatnění má, jen nebyl uchopen správně. Chyběl mi nadhled. Hned začátek už byl za hranou patosu a citového vydírání. Ale nejhorší ze všeho je, že ve mně nevyvolal ani jeden pocit za celou dobu, co jsem byl přítomen. Chybí ucelenost herectví, výstavba dramatických situací a motivace postav. Ale děkuji za povysvětlení konce, kdy jsme netleskali aktérům, ale lidem, o nichž se hrálo.

Vít M.

Divadlo hledající a experimentující ^{RECENZE}

Soubor Teď, nádech a leť přinesl do Hronovské mozaiky velmi zajímavý impulz. Jeho členové patří ke komunitě lidí, kteří v pražském prokopském údolí pořádají řadu akcí na pomezí sousedských, ekologických a kulturních aktivit. Kromě zájmu o vlastní kulturní kořeny také často cestují a sbírají materiál o zemích a komunitách nám vzdálených.

Tentokrát se zaměřili na oblast Blízkého východu a problematiku uprchlíků. Představení začíná před divadlem, sledujeme putování skupinky osamělých a fyzicky vyčerpaných běženců, kteří s sebou vláčí objemná zavazadla. Pouť je nám skrze stylizovaný pohyb představena ve své devastující, antiromantické povaze. Herci si diváků nevšímají a soustředěně pokračují v namáhavé cestě.

V divadle pak před našima očima z přinesených zavazadel vzniká improvizovaný tábor. Běženci se zabydlují, vaří si jídlo, perou a suší oblečení, myjí se, snaží se prodat pár drobností kolemjdoucím, zpívají a setkávají se u ohně. Na jedné straně je tu jakýsi neutuchající ruch a horečná aktivita, na druhé straně téměř statické bezčasí. Tři protagonisté nám postupně přibližují životní příběhy různých postav. Všechny ty muže a ženy spojuje, že do jejich života zasáhla válka a rostoucí náboženský extremismus v oblasti a donutily je dát se na pochod. Jejich cesta však nekončí zjednodušeným obrazem „nalezení ráje v bohaté a svobodné západní demokracii“, zastihujeme je spíše na cestě – doslova nebo obrazně – k nalezení nového domova se vším, co k tomu pojmu patří. Asi

nejsilnější dojem na mě udělala Karolína Plachá, která během představení dokázala načrtnout portréty několika velmi odlišných žen.

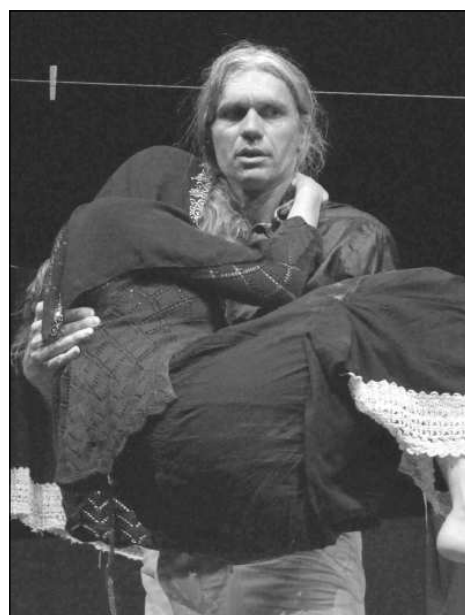
Členové divadla na jedné straně postrádají řadu řemeslných čínoherních dovedností, jejich mluvní projev je nedokonalý, inscenace nemá na diváka orientovaný rytmus, žije si ve svém vlastním tempu a časoprostoru, vytváří se tu však velmi silná atmosféra a jistý druh tajemství. Jako bychom opravdu nahlíželi pod plachty stanů... Jazyk těch příběhů má zvláštní poezii (zajímalo by mě, zda tvůrci čerpali z nějaké literatury nebo zda si příběhy opravdu posbírali a sepsali sami), účinkující jsou velmi soustředění (spíše sami na sebe než na diváka), často plynule přecházejí do zpěvu písní, jejichž slovy sice nerozumíme, ale o to víc se nás dotýkají.

Konec je velmi náhlý, jeden muž se prudce otočí, něco ho vyrušilo. Je to jako impulz pro všechny ostatní v táboře, v obrovském spěchu balí, co mohou (zdaleka neodnesou všechno) a jako divoká zvěř prchají zase dál. Je naprosto po smyslu projektu, že se už nikdo nepříjde klanět.

Osobitá poetika, která je mnohem víc než představením adresovaným divákovi jakousi událostí, kterou divák může (a nemusí) sdílet, velmi aktuální téma, jehož zpracování se ale obratně vyhýbá jakékoli agitaci a sentimentu, otevřený hledající přístup k různým divadelním složkám, to vše tento projekt nabídl ve velmi potěšující míře. Trochu mě mrzí, že jsme o něm vinou hracího termínu nemohli více diskutovat.

Martina Schlegelová

ach hrůzanevimlidé
 důležitěodpadnezmatená
 kardemon takne nedivadlo
 konec poděkování boží europocentris
 děs přijímámpokoušenínechápu
 zbytečné myšlenka
 současně skvělýzačátek
 zajímavé poušť cesta hustý
 atentát nicmoc
 nudavhled zvláštníšpatný
 situace

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací blesko-
 vých reakcí diváků ihned po představení. Čím
 větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej
 diváci v souvislosti s představením pronesli.

Hrajeme proto, aby nás to bavilo

ROZHOVOR

Rozhovor s režisérem Ondřejem Bendou

Vaše představení spadá do typu zábavných, divácky oblíbených komedií...

Ale když se nad tím zamyslíte, tak tahle komedie je drsnější. Je tam spousta těžkých společenských témat jako smrt, vztah matky s dcerou, vztah k církvi, ke státu, nefunkčnost státních orgánů. Jsou ovšem sdělována vtipnou formou. A mně se líbí právě ta forma, protože nemám rád moralizování, poučování. Když je to podáno s vtipem, jsem schopen přijmout i to moralizování a takové to tepání společenských neřestí.

Už od počátku navozuje swingová muzika náladu jakési crazy grotesky. Až mi to připomnělo, možná i díky přítomnosti policajtů, grotesku němou.

Ano, ale je to zvláštní, protože autor, Anthony Neilson, se normálně zabývá společenským hnusem (je autorem mnoha in-er-face her, pozn. redakce). A tohle je jediná hra, kterou napsal pro své kamarády, kteří běžně do divadla nechodí, aby se pobavili. Postavil ji tedy především na odkazech na různé známé komedie, a principy grotesky. Jako příklad uveďme ono cooneyovské okno, které mu připravilo půdu pro spoustu vtipných situací a hlášek.

Váš soubor není na Hronově poprvé, ale přesto – můžete ho představit?

ŠAMU Štítina, aneb Štítenská akademie múzických umění dorazila do Hronova potřebí za sebou. Třikrát za sebou se nám podařilo postoupit z Krakonošova Divadelní-

ho podzimu. Divadelnickou tradici ve Štítině oprášil v roce 2001 můj otec. Nejdříve režíroval všechny hry on, a tohle tohle je první režie, kterou jsem už dělal já. Samozřejmě jsem otce obsadil (Baltazar), protože spolu máme velice dobrý vztah.

Kolik má soubor členů?

V ŠAMU už si zahrálo více než 70 lidí. Do každé hry doplňujeme další a další. V této hře hráli tři nováčci, v nové hře Past na myši, kterou hrajeme aktuálně, jsou čtyři z osmi herců úplně noví. Vždy doplňujeme lidi, kteří si s námi chtějí zahrát.

Omlazujete?

Omlazujeme nebo ostarujeme, doplňujeme nové tváře podle role, kterou potřebujeme obsadit. Hledáme vhodný typ. A když jsou herci zkušenější, mají větší škálu a zahrají více různých typů, obsazujeme je častěji. I letos se budeme účastnit Krakonošova podzimu s naší novou inscenací Past na myši. Podařilo se nám postoupit z krajské přehlídky, tak se pokusíme znovu zabojovat.

Kdybyste měl obecně charakterizovat váš repertoár?

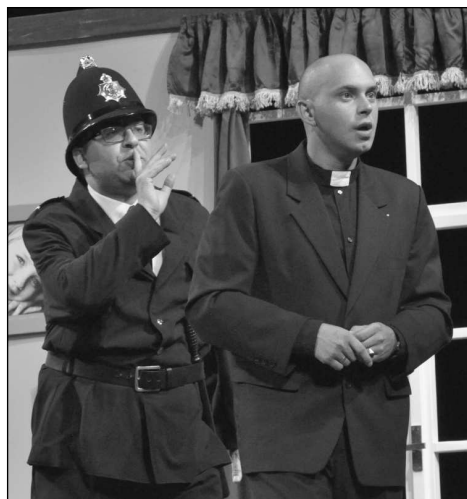
Jsme z obce, která má 1200 obyvatel, a hrajeme proto, aby nás to bavilo. A baví nás, když si některou hru můžeme zahrát častěji, dvacetkrát, třicetkrát. Kdybychom si vybrali téma, které by bylo čisté pro nás, a ne pro naše diváky, tak bychom tu šanci neměli. Takhle lidi rádi přijdou, i opakovaně. A už si k nám zvykli jezdit i z okolních vesnic. Hráli jsme dokonce v Opavském divadle, ale jsme hrdí na to, že se to naše divadlo o 200 místech daří zaplnit i na deseti reprízách. Máme rádi, když se lidi smějí, a tak ty věci děláme i více komediálně, než jsou v originále.

Vaše představení přímo nabádá k dotazu, zda máte nějakou veselou historku? Třeba farář ve skříni...

Když mluvíte o skříni, tak farář měl mít původně průchod a možnost dostat se ze skříně ven druhou stranou. Ale nenaučil se pořádně text, a tak jsem 14 dní před premiérou průchod zamítl. Celé dějství sedí ve skříni za trest. Pak se to ale naučil, a teď hraje velice dobře, ale už to tak zůstalo.

A když bijeme obuškama?

Tak plnou silou!

ŠAMU ŠTÍTIN

Špatná komedie

RECENZE

Soubor ŠAMU ze Štítiny už nějaký čas znám. Vím o něm také to, že hraje především komedie a že v tomto směru nabyl jistou dávku zručnosti, obratnosti, dovednosti. Což je pro toto zaměření podstatné, neboť zahrát komediální situaci či umístit přesně vtip je záležitost nejen talentu, ale i znalosti určité technologie – to jest způsobu, jak ovládat materiál, jenž je k dispozici, aby se zrodila komediálnost – která z jistého hlediska vyžaduje přesnost téměř matematickou. Problém je ovšem v tom, že komediální text Anthony Neilsona Lháří není z těch, které jsou napsány tak, aby bezpečně poskytl pevnou oporu pro inscenaci. „Úspěšný skotský dramatik napsal svoji drsnou komedii Lháří na počátku nového milénia. Hra je situována do současnosti. Dvojice policistů přichází rodině oznámit tragickou nehodu jejich dcery. Až umanutá touha strážců zákona po ohleduplnosti se vlivem neočekávaných událostí mění v groteskní souboj o přežití a díky tomu se klaunská slovní komika proměňuje do ztřeštěné komiky situační. Ale hlavně se ukazuje, že skutečnost je jiná, než jak se na první pohled zdálo.“ Tahle anonce představení Neilsonovy komedie je sice lákavá, ale skutečnost je dost jiná. Něco z těchto slibů se totiž uskuteční až v druhé polovině

hry, zatímco polovina první je komediálně nevynalézavá, až je nudná. Názor, že by se celá ta první polovina mohla škrtnout, je sice nadsázka, ale v zásadě přesně postihuje divácké pocity z odpoledního představení 8. srpna v hronovském Jiráskově divadle. Inscenace se potýkala poctivě s textem, procházela jím oddaně a pokorně, ale tím se jen prodlužoval dojem nudy. Neboť štítinský soubor není tak zkušený, aby si herecko-režijně poradil s těmito nedostatky a bohužel nenašel ani odvahu sáhnout do textu dramaturgicky; prostě škrtat, škrtat, škrtat. Soubor jinak prozrazuje jistou hereckou rutinu mnohokrát před diváky prověřenou, a tak to v druhé polovině občas zajiskřilo. Ale už bylo pozdě – a ještě toho nebylo tolik, abychom mohli zapomenout na tu polovinu první. Musím ovšem v zájmu spravedlnosti podotknout závěrem dvě věci. Zaručeně spolehlivé zdroje tvrdí, že jindy a jinde tomu tak nebylo, takže možná hronovské jeviště a celý divadelní prostor – včetně horka – způsobily své. A za druhé: tenhle typ divadla se na Jiráskově Hronovu ocitá v konfrontaci s úplně odlišnými poetikami, a pokud není opravdu brilantně proveden, tak se jeví možná na Jiráskově Hronově trochu jako divadelní archaismus. Ale má v amatérském divadle své místo a také své diváky.

Jan Císař

Jsem člověk, který moc nemusí činohru a vadí mi, když je činohra bez nápadu. Tu vídám často. Činohra musí mít v sobě nějaký nápad a tohle je činohra bez nápadu.

Víta Zborník

Je to zajímavé. Ale nevím, k čemu bych to přirovnal. Nejsem odborník, spíš začátečník.

Dan z Prahy

Je to situační komedie. Mají předepsaný text. Hrají relativně zajímavě, ale není to moje parketa. Navíc tady máme děti a je strašně horko.

Michal Hecht

Po první polovině jsem usoudil, že na druhou polovinu už nechci jít.

Dan Razím

No je to anglická komedie. Takže typický bláznovské. Ale jinak dobré. Moc šikovná. Policajti byli skvělí.

Zora Dufková

Děkuji těmto ochotníkům za snahu.

Daniela Fischerová

Nechápu, proč se soubor rozhodne inscenovat takovouhle hru. A když už se ji rozhodne inscenovat, tak nechápu, že se v tomto provedení dostane na Jiráskův Hronov. Ale rozhodně jsem ráda, že tady je, protože se můžu krásně opít se svými přáteli během představení, kdy se napijeme na každý trapný fór, co se řekne na jevišti.

Jana Langerová

Bylo to skvělé představení a takových by mělo být na Hronově víc. Je to kvalitní komedie, která dá lidem hodně, a všichni se pobaví.

Pavla Linhartová

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

výborný
to je! Hned konečné nejlepší
skvělý grandiózní
dobrý konverzačka dramatické
skvělé pobavil dynamické
výborné
bomba

Neschopnost zachytit a popsat život

ROZHOVOR

Rozhovor se souborem Vdova po kapitánovi dunajské paroplavební společnosti

Kdo je autorem textu?

Adam Svoboda: René Urbánek.

Vojta Vávra: Živoucí postava. Brněnský bezdomovec, umělec (jde-li to tak říct), spisovatel – snad. Ale přeci jen tu historku by měl říct Šimon.

Šimon Stiburek /režie/: Ten text vznikl někdy v roce 2008 – 2009, a když jsem v roce 2010 studoval v Brně, tak jsem cestou do školy potkal bezdomovce, který mi za 50 korun prodal svoji knížku. Přišlo mi to jako dobrý nákup, tak jsem to bral. Bylo to asi patnáct stránek vytištěných na počítači, nesešitých. A když jsem mu dal těch 50 korun, tak se mě zeptal, jestli bych mu to mohl vrátit, až to budu mít přečtený, protože má jenom jeden výtisk. A já jsem si to tehdy skenoval a později jsem mu to vrátil. Měl jsem to v počítači schované až doteď. A když jsme hledali, s jakým textem pracovat, vzpomněl jsem si právě na ten od Urbánka. Z těch jeho patnácti stránek jsme použili tak půlku. Jsou tam dva příběhy, které byly na začátku a na konci a které jsou skoro stejné a liší se vlastně jenom koncem a některými dílčími větami. Pak je tam spousta moudr. Některá jsou banální, některá pravdivá, některá nesrozumitelná a dohromady vytváří takový mišmaš podivné moderní zenové, mírně psychedelické moudrosti. Přišlo nám to zajímavé a hledali jsme způsob, jak to převést na jeviště.

V čem konkrétně vás text zaujal?

Vojta: Možná právě určitou nerozšifrovatelností. Kontrastem toho, že v těch psychedelických pasážích tomu rozumí možná on, ale nikdo jiný tomu rozumět nemůže a tohle se střídá s něčím, co může být nějaká objektivní pravda, která nemusí být až tak zajímavá, nebo to mluví přímo o něm, jaké to je „být bezdomovec“. Když si člověk uvědomí mýtus za celým tímhle divadelním tvarem, je potom asi nejpůsobivější ta prostřední pasáž životopisu. Shodli jsme se na tom, že je skvělé napsat svůj životopis tímhle způsobem.

Šimon: Napsal to všechno v jedné větě a mezi jednotlivými skutečnostmi jenom dělal čárky. Má to asi stránku a půl.

Lenka Potměšilová: A hlavně to jsou takové věci, které ty... no ne všechny, ale zažíváš je. A nenapadne tě, že bys to zaznamenával.

Bylo mezi těmi věcmi něco, v čem jste se našli? Přeci jen jde o dost vyhraněnou postavu.

Vojta: Musím přiznat, že jsem se nijak neztotožňoval. Myslím si, že je tam plno objektivních pravd. Může to hovořit o hodně lidech, proto jsem neměl potřebu se do toho nějak investovat a říkat si: jo, to je ono. To je moje. To jde ze mě.

Šimon: Na druhou stranu mě hodně zaujalo, že se celou dobu ten text pokouší nějak popsat svět očima konkrétního člověka se zkušeností, která je výrazně odlišná od mojí, ale neschopnost ho zachytit a popsat je něco, co je mi docela blízké a tak trochu to zažíváme všichni. A v tomhle smyslu, byť abstraktním, mi přišlo, že tomu autorovi rozumím a přišlo mi zajímavé skrze text nějak transformovat zážitek do inscenace. Když jsme to inscenovali a vymýšleli, jak to má vypadat, hodně jsme přemýšleli o tom, nakolik akcentovat sociální téma, bezdomovectví a vůbec samotnou postavu autora. Já jsem třeba tuhle sociální rovinu do toho chtěl tlačit víc. Ale hlavně Lenka a i ostatní se mě snažili přesvědčit, že to bude kýčovitě, křečovitě...

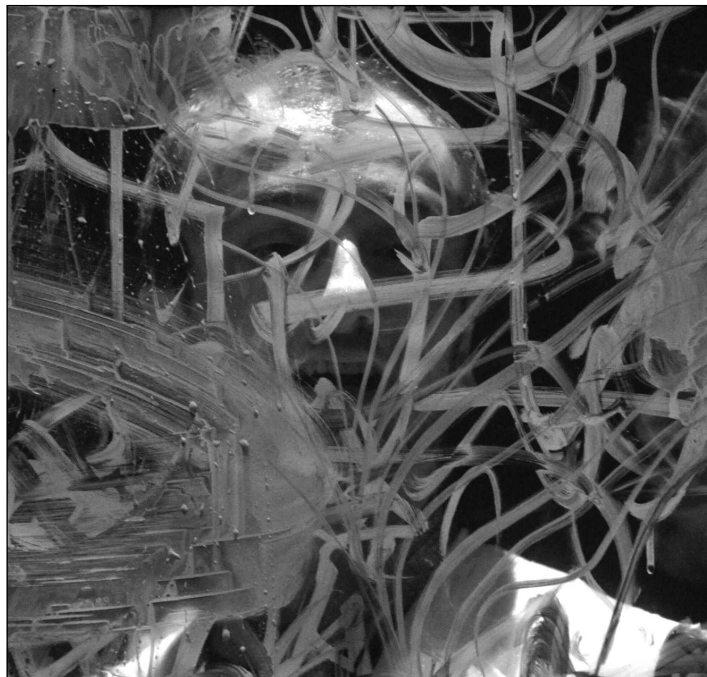
Adam: ...vyděračské.

Šimon: A ve výsledku jsem rád, že jsme to potlačili. Myslím, že hodně diváků odchází zmatených s tím, že neví co to je za text, proč to hrajeme. Chybí jim tam interpretace. A na druhou stranu si myslím, že to není špatně, a že ten zenový zážitek oddělený od konkrétní sociální reality je zajímavější, než kdybychom to hráli o brněnském hlavním nádraží a vybírání svačin z odpadových košů.

Musím říct, že mě se to na konci spojilo dokonale a nepotřeboval jsem vědět, že jde o brněnského bezdomovce.

Vojta: To mě baví, jak ten tvar působí na přehlídkách. Když si všímám cesty různými přehlídkami a byl jsem na pár diskuzích, tak vždycky je povinnost to vysvětlit. A lidé se dělí na ty, kteří když se to dozví, tak to přijmou, kteří to přijímají hned i bez vysvětlení a ty, kteří to nepřijmou ani tak. Je tu strašně moc různých diváckých zážitků, to je fajn. Takové divadlo rád dělám.

-vím-

Milé, mladé mudrování. Já ve svých šedesáti sedmi už jsem tohoto druhu poezie slyšela mnoho, ale dnešní večer byl poctivý. Vlastně odcházím potěšena.

Daniela Fischerová

Myslím, že to byla krásně předvedená ztráta identity.

Jarek Jurečka

Nejvíc mě na tom baví ten background, jak se Šimon dostal k textu, což doufám, že bude v rozhovoru.

Lukáš Černý

Krásná tečka za všemi představeními. Myslím, že se to povedlo a ani to počasí tomu neuškodilo. Hezké a zábavné představení nakonec.

Radim Křek

Krásné propojení krásných věcí s těmi ošklivými dnešního světa.

Jakub Trllo

Přišlo mi to jako hodně silný lidský příběh, podaný silnou formou. Vede to člověka k zamyšlení nad životem... A seděl jsem vedle Šimona, takže se mi to muselo líbit.

Martin Kuncel

Oprava

RECENZE

Neměl jsem radost, když jsem zjistil, že mně Simona Bezoušková přidělila psaní o představení Nářek mravence. Jednak se mně už poslední večer nechtělo moc do Sokolovny, ale hlavně: nebyl jsem si příliš jist samotným představením už na Šrámkově Písku, přišlo mně jako jakési „mudrování mladých“. Tedy jako plané, plytké banální povídání, byť možná na první pohled působící jako kompetentní a efektní. Ale ten sobotní večer v Sokolovně – možná už jsem byl unaven a o to ostřeji jsem všechno nejen vnímal, ale i reflektoval, ale asi jsem byl také připraven z Písku a uvědomoval si jisté záležitosti nikoliv na první pohled patrné – jsem se začal postupně ptát, zda to všechno není míněno ironicky. Jako odmítnutí právě toho planého mudrování, které může samozřejmě působit až sugestivně. Říkám zcela otevřeně, že si tím nejsem zcela

jist, ale své původní mínění z Písku jsem opravil a zpochybnil je. Je-li to skutečně ironický pohled na intelektuální – a doufám, že je – exhibice, jež nakonec nejsou ničím jiným než prázdným mluvením, pak nemohu než ocenit, že je to uděláno jemně, vtipně, s nenápadným parodickým, vše prostupujícím laděním – textem počínaje a scénickými prostředky konče. Vzhledem k tomu, že stále sílí proud přinášející podobné scénické tvary, které na jedné straně využívají toho, že lze kombinovat nejrůznější styly a postupy a tváří se hlubokomyslně a hledačsky, aby nakonec neřekly nic podstatného, by byl tento přístup nejenom zdravě odlišný, ale i prospěšný, byť nečekaný. Možná i proto jsem jej pochopil až na Jiráskově Hronově a opravil si tak na Nářek mravence svůj názor.

Jan Císař

krásna
 Šimonpozdě Siddharda
 překvapení nepochopení
 pecka krásný **mravenec** pěkný
 super závěrečný kozel
 relativita poeticképrdfixa
 igelitminulo oranžová
 René bizarní

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

Ukázky seminářů

WIKOV

Redakce Zpravodaje 85. Jiráskova Hronova